

1. Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» від 27.12.2019 № 49-50. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19> (дата звернення: 02.06. 2020).
2. Міграція в Україні: факти і цифри. Міжнародна організація з міграції. Представництво в Україні, 2013. 16 с. С. 4 URL: http://iom.org.ua/sites/default/files/ukr_ff_f.pdf (дата звернення: 03.06.2020)
3. Українське суспільство: міграційний вимір: національна доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. К.: Б.в., 2018. 396 с.
4. Фітисова А., Солодько А. Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. URL.: <http://www.cedos.org.ua/uk/migration> (дата звернення: 03.06.2020).
5. Gulina Olga, Pozniak Oleksii. Ukraine: Migrationsstrome im Wandel. URL.: <https://www.zois-berlin.de/publikationen/zois-spotlight-2018/ukraine-migrationsstroeme-im-wandel> (дата звернення: 03.06.2020).
6. Ukrainian Economic Migration Presentation at 12th Europe-Ukraine Forum. URL.: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/migration_pres.pdf (дата звернення: 05.06.2020).

Ткаченко П.І.
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
член Всеукраїнської пенітенціарної асоціації,
член асоціації правників України

КОНСОЛІДАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ТА КРИМІНОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ

Під час напруженого становища суспільства та збройних конфліктів, коли соціально-психологічне становище суспільства перебуває в стані неспокою, розпочинає зростати тенденція тероризму. Так, саме тероризм та терористичні акти є підґрунтям до руйнування моральності та спокою населення переходячи до соціально-деструктивних функцій та породжує страх, агресію і насильство. Тому актуальним питанням всіх часів становить протидія тероризму на різних його етапах виникнення або планування.

Тероризм – це суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Розглядаючи проблематику тероризму в кримінально-правовому аспекті, слід зазначити, що законодавець чітко визначає наступну термінологічну конструкцію. Саме диспозиція статті 258 КК України, визначає чітке розу-

міння та трактування поняття терористичний акт. Терористичний акт, тобто застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою [1, с. 258].

Розглядаючи в кримінально-правовому полі проблему тероризму, слід зазначити теоретичні матеріали та витoki його особливостей. Під тероризмом звичайно розуміють залякування населення органів влади з метою досягнення злочинних намірів. Він полягає у погрозі насильством, підтриманні стану постійного страху з метою досягнути певних політичних чи інших цілей, спонукати до певних дій, привернути увагу до особи терориста або організацій, які він представляє. Заподіяння чи загроза заподіяння шкоди є своєрідним попередженням про можливість спричинення більш тяжких наслідків, якщо вимоги терористів не буде прийнято. Характерною ознакою тероризму є його відкритість, коли про мету заподіяння шкоди чи погрози, про вимоги широко розголошується. Об'єктом злочину є громадська безпека, а об'єктивна сторона злочину може проявлятися в різних його формах, таких як, застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини, або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, погроза вчинення зазначених дій (ч. 1 ст. 258), створення терористичної групи чи терористичної організації, керівництво такою групою чи організацією, участь у ній, матеріальне, організаційне чи інше сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації (ч. 4 ст. 258). Під застосуванням зброї при вчиненні терористичного акту слід розуміти її використання за цільовим призначенням - здійснення прицільних пострілів чи хаотична стрільба в місцях знаходження людей, нанесення ударів холодною зброєю.

Отже, аналізуючи певні науково-правничі матеріали щодо розкриття суті та поняття тероризм та терористичний акт, виокремлюємо історичний факт терористичного акту. Саме 27 квітня 2012 року в місті Дніпропетровську було скоєно серію терористичних актів, під час декількох годин в самому центрі міста було зафіксовано 4 вибухи. Періодичність вибухів складала: 1 вибух – 11:50; 2 вибух – 12:30; 3 вибух – 12:45; 4 вибух – 13:00. В ході проведення експертизи було встановлено, що вибухи були спровоковані саморобними вибуховими пристроями та боеприпасами, в той день загинула 1 людина та постраждало близько 30 чоловік. Такий резонансний факт набув широкого розголосу серед населення, в Дніпропетровську серед мешканців набув

страх та притаманність до боязню, в деяких осіб були помічені психологічні розлади, а в деяких і психічні.

Терористичний акт, становить собою загрозу не лише національній безпеці, а й міжнародній. Багатовікова проблема, котра кожного разу потребує більшого наукового рішення та нагального виокремлення заходів протидії та профілактики.

З боку кримінально-правових засобів мають бути закріплені відповідні нормативно-правові акти, котрі будуть регулювати діяльність в сфері профілактики, протидії та запобігання проявів. Нормативно-правова база щодо проблем з тероризмом є доцільною але на разі багато вітчизняних науковців сприяють тому, щоб остання нормативно-правова база була закріплена та зміцнена, правоохоронні та правозахисні органи мали б бути об'єднані не лише в той час коли настали тяжкі наслідки, а й в той час коли першочерговими заходами є захист населення та профілактична діяльність з боку правоохоронних органів.

Отже, кримінологічні напрями забезпечення протидії терористичним актам мають свою конструкцію на спеціально-кримінологічних напрямках щодо протидії останніх. Спеціально-кримінологічне запобігання будь-яким злочинам складається із трьох напрямів діяльності: 1) кримінологічної профілактики; 2) відвернення злочинів; 3) припинення злочинів. Зазначену діяльність, відповідно, розподіляють на три етапи: 1) до формування мотиву злочинного прояву та мотиву його вчинити; 2) після його сформованості, але до початку реалізації; 3) після початку реалізації наміру через здійснення конкретних злочинних дій. Таке розуміння поняття спеціально-кримінологічного запобігання надає можливість сформулювати основні завдання такого запобігання тероризму: виявлення, усунення та нейтралізація причин і умов негативних явищ, які виникли чи можуть виникнути й детермінувати терористичну діяльність або її окремі прояви; виявлення груп чи конкретних осіб, які виношують злочинні наміри та можуть унаслідок своєї поведінки або сприйняття злочинного способу життя вдатися чи бути втягнутими до терористичної діяльності, здійснення на них профілактичного впливу з урахуванням їхніх особистісних властивостей; припинення розпочатої злочинної поведінки на стадії готування або замаху [2, с. 148].

Профілактика терористичних проявів вимагає від спеціальних служб постійної роботи, спостереження за оперативною обстановкою в терористичному середовищі й ужиття заходів для унеможливлення розширення цього середовища за рахунок осіб, які підтримують терористичну ідеологію. Розв'язання цих завдань можливе лише за умови єдності зусиль суб'єктів боротьби з тероризмом, їхньої скоординованої взаємодії. Багатоаспектність цієї діяльності потребує зосередження уваги на узгодженні та об'єднанні зусиль правоохоронних органів із забезпечення кримінального переслідування причетних до терористичної діяльності осіб, починаючи з моменту їх виявлення, припинення злочинної діяльності. Конкретизація спеціально-

кримінологічних заходів запобігання терористичній діяльності потребує вдосконалення антитерористичних заходів безпеки, їх правового регулювання, зокрема розробки та впровадження особливих правил антитерористичної безпеки.

Отже, виходячи з вищенаведеного, можливо зробити висновки, що за умов консолідації кримінально-правових та кримінологічних засобів, можливо протистояти терористичним проявам, унеможливити їх буття в суспільстві. З боку відповідних органів, має бути постійний контроль та нагляд за здійсненням такої діяльності. Лише за умов суворого дотримання чинного законодавства та впровадження новітніх способів, засобів та методів профілактики, протидії та запобігання можливо дійти кінцевого позитивного результату.

1. Кримінальний Кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 258.

2. Діяльність правоохоронних органів України у сфері запобігання терористичній діяльності. // Науковий Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ, 2016 р., ст. 148.

Федотова Ганна Валеріївна
начальник
науково-організаційного відділу
Державного науково-дослідного
інституту МВС України,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: НАПРЯМ НОВІТНІХ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Технології штучного інтелекту найпопулярніші потужні технології світу обумовлені процесами глобалізації суспільства. Інноваційні цифрові технології збагачують потенціал наукових, науково-технічних досліджень, це зумовлює те, що саме штучний інтелект стає вагомим внеском в зростання наукових доробків будь-якої держави і науки світу в цілому.

До поняття «штучний інтелект» існують різні підходи науковців, які формуються на підставі уявлень про природу і статус людського інтелекту. В свою чергу інтелект (від лат. *intellectus* «відчуття», «сприйняття», «розуміння»), розглядається, як інформаційний потенціал знань конкретної особистості, отриманий в результаті функціонування свідомості, мислення та розуму людини. За визначенням вікіпедії, штучний інтелект (англ. Artificial intelligence- (AI))- це розділ комп'ютерної лінгвістики та інформатики, що опікується формалізацією проблем і завдань, що подібні до дій, які виконує